

KRANJSKI ZVON

ŽUPNIJSKI LIST ZA KRANJ IN OKOLICO.

Izdaja: mestni župni urad v Kranju.

Izhaja zadnji teden v mesecu.

L. 1929. Štev. 3.

Posamezna številka 2 Dln.

Velikonočno obhajilo.

Na pustno nedeljo smo oznanili velikonočno obhajilo.

Cerkveni zakonik glede velikonočnega sv. obhajila določa sledeče: „Vsak vernik, potem ko je prišel v leta razločevanja, to je, ko je prišel do rabe razuma, je dolžan enkrat na leto, vsaj o velikonočnem času, prejeti zakrament Evharistije.“

Čas za prejemanje velikonočnega sv. obhajila je pri nas določena doba od pepelnice do nedelje presv. Trojice, to je do prve nedelje po binkošti. V tem času je dolžan torej vsak vernik, ki je dosegel 7 let, prejeti sv. zakramente.

Cerkveni zakonik dalje določa: „Svetovati je vernikom, da zadoste tej zapovedi vsak v svoji župniji; oni pa, ki to dolžnost izpolnijo v tuji župniji, naj obveste svojega župnika o tem, da so zadostili tej zapovedi.“

Kdor bi pa te zapovedi v določenem času iz katerega koli vzroka ne izpolnil, je dolžan kasneje ob prvi priliki to storiti.

Kar se tiče velikonočnega obhajila otrok — po sedmem letu — so odgovorni v tem oziru za nje oni, katerim je izročena skrb za otroke, to je starši, varuhi, spovedniki, veroučitelji in župniki.

Velikonočni zapovedi se ne zadosti s božjeropnim to, je nevređnim sv. obhajilom —

Tako torej govori in ukazuje cerkveni zakonik! Kdor velikonočnega obhajila ne sprejme, smrtno greši!

K tej postavi par opazk!

Kar se tiče otrok, cerkveni zakonik jasno določa, da so otroci dolžni prejeti sv. velikonočno obhajilo, ko so prišli k pameti, do dobe razločevanja, to je potem, ko so dosegli sedmo leto. Za to, da otroci prejmejo velikonočno sv. obhajilo so odgovorni starši, katehetje, župnik in varuhi otrok! Vsi ti bi smrtno grešili, če bi branili otrokom, ki so prišli k pameti, to je po doseženem sedmem letu, k sv. zakramentom, oziroma, ki bi ne skrbeli za to, da otroci prejmejo sv. zakramente za veliko noč!

Nekateri starši tega kar nočejo umeti! Vsako leto se morajo katehetje boriti z roditelji, ki branijo svojim otrokom prejeti sveto obhajilo. Taki starši greše! Katehet je dolžan po cerkveni zapovedi in po svoji vesti pripraviti za obhajilo otroke, ko pridejo toliko k pameti, da morejo ločiti posvečeno hostijo od navadnega kruha, on jih je dolžan voditi k sv. zakramentom. Če se starši temu upirajo in to zabranijo, pade odgovornost na nje in nosijo oni greh na svoji vesti — —

Nadalje izraža cerkveni zakonik željo, da bi verniki prejeli velikonočno sv. obhajilo v domači župni cerkvi. Dolžnost župnika je, da opominja vernike k izpolnjevanju te zapovedi, on bi moral imeti tudi pregled o tem, kdo prejme velikonočno sv. obhajilo in kdo ne. Župnija je kakor neka duhovna družina. Kakor se družina zbira okrog domače mize pri uživanju telesne hrane, tako naj bi se tudi ta duhovna družina — župnija — zbirala pri domači

duhovni mizi, pri domači obhajilni mizi, kjer se sprejema naša duhovna hrana — sveta Euharistija. Verniki so pa tudi dolžni dajati eden drugemu dober zgled in za to naj prejemajo doma sv. obhajilo, da ne postavljajo svoje luči pod mernik! To velja za vse: za kmeta, delavca, obrtnika, uradnika, profesorja, učitelja, advokata — za preprosto ljudstvo in za inteligenco! Izobrazba ali inteligenca ne daje nikakega opravičila za skrivanje verskega prepričanja in življenja.

To je nekaka naša posebnost — ali s tujko bi rekli — specialiteta —, da se gotovi slovenski krogi tako strašno boje pokazati svoje versko prepričanje in življenje! Za veliko noč že gre k sv. obhajilu, toda skrivaj, da bi ga le kdo ne videl, da bi le gotov krog ne vedel, da je spolnil svojo versko dolžnost! To je grda neznačajnost! To je čisto navadna, prav malenkostna in moža nevređna — strahopetnost! Če si mož, če si katolik, pokaži se! Česa bi se sramoval!? Ali tega, da si značajan mož?! da vršiš svojo dolžnost!? da si poštenjak!? Ne, tega se ti ni treba sramovati! Boječnosti, strahopetnosti, neznačajnosti, nikodemstva, tega se sramuj — značajni mož!

Pri tej priliki naj si dovolim odkrito besedo — naši inteligenci! Lani sem šel nekoliko v Francijo in Nemčijo, pa sem se posebno zanimal za versko življenje in zlasti za to, kako živi tam inteligenca. Povsod sem opazil, da je katoliška inteligenca stala v prvih vrstah katoliškega življenja, da se ona procentuelno v največjem številu udeležuje prejemanja svetih zakramentov — Tistih malenkostnih ozirnov, tega malenkostnega strahu katoliška inteligenca v Franciji in Nemčiji ne pozna! Inteligenca je v prvi vrsti poklicana, da vodi svoj narod. Vodi ga v političnem oziru, vodi ga v kulturnem oziru, vodi ga v socialnem in gospodarskem oziru, njena dolžnost je pa tudi, da ga vodi v verskem življenju, to je, da kaže ljudstvu s svojim zgledom pot k Bogu! Pri nas se upravičeno ljudstvo pohujšuje nad velikim delom slovenske inteligence! Saj so še verni; da, še dobri kristjani, a narod jih nikdar ne vidi pri obhajilni mizi doma in si misli, da verskih dolžnosti ne izpolnjujejo. In tako se narod pohujšuje nad tako inteligenco, ki svojih verskih dolžnosti vidno ne vrši! Če je torej kdo prvi nekako moralno dolžan, da doma, v domači župni cerkvi prejme sv. zakramente, je to — naša inteligenca!

No, če je pa kdo končno vsejedno tako prežet s strahom in malenkostnimi oziri, pa naj gre k obhajilu drugam, da vsaj gre in da vsaj ne greši!

Naj se mi oprostite te odkrite, a resnične besede! Izrečene so iz ljubezni do našega naroda, ki mora tudi z drugimi narodi napredovati v verskem pokretu in kateremu bi morala, kakor drugod kazati pot — inteligenca!

Vse vernike naše župnije prosim, da ne zanemarjajo te dolžnosti! Velikonočno sv. obhajilo je znak živega članstva s katoliško cerkvijo. Bodimo vsi živi udje katoliške cerkve, zelene mladike na drevesu Kristusovem!

Več mož — —!

Več v resnici katoliških mož daj nam, o Gospod! Tako molitev bi morali danes ponavljati vsak dan! Katoliškega moštva potrebujemo danes, kakor vsakdanjega kruha. Več mož pri našem katoliškem gibanju, več mož pri krščanskih dobrodelnih organizacijah, več mož katoliškega mišljenja in življenja v našem javnem življenju, predvsem pa več mož pri — obhajilni mizi —!

Katoliško moštvo bi moralo biti cvet vsega katoliškega življenja, povsod prvo s svojim delom in zgledom.

Našemu Gospodu so predvsem sledili možje, te je tudi Učenik v prvi vrsti zbiral okrog sebe. Kako lepo sliko judovskega moštva nam kaže evangelij o pomnožitvi kruhov! Pet tisoč mož se je bilo zbralo samo enkrat okrog Gospoda! Vnema za versko prerobenje duhov se je v Gospodovih dneh porodila posebno v srcih mož.

Tako bi moralo biti vedno in tudi danes v katoliški cerkvi. Pred vsemi bi morali možje slediti Gospodu, v prvi vrsti možki svet bi se moral ogrevati za verski prerod človeštva, možki bi morali biti prvi v cerkvi, prvi pri obhajilni mizi — —!

Mož je glava družine, poglavar občine in države, on ima v vsem javnem življenju prvo mesto in prvo besedo, on gre v vojsko, on vodi gospodarstvo, on vodi socialno in politično življenje. Tako bi moral biti tudi v cerkvi ne samo prvi na vodilnih mestih, ampak tudi prvi, zgled v vsem krščanskem življenju.

Hvala Bogu, imamo tudi danes mnogo res katoliških mož, ki so možje po Srcu Gospodovem, ki ne lezejo pod mernik, ki ne skrivajo svojega verskega prepričanja, ki v vsem življenju dajejo krasen zgled verskega življenja.

V mestnem magistratu največjega svetovnega mesta, v New Yorku je predsednik magistrata, neke vrste veliki mestni župan, vzoren katoliški mož, Mc Kee predlagal, da se opravi pred vsako občinsko sejo skupna molitev. Predlog je bil sprejet, kljub temu, da je v občinskem svetu tudi mnogo drugovercev. Pri prvi seji na to je začel z molitvijo katoliški župnik, kasneje pa so se vrstili zastopniki raznih ver, ki so zastopane v občinskem svetu. Kaj bi rekli, ko bi staval v kakem slovenskem mestu kdo kak tak predlog — — —!

New York se med svetovnimi mesti ponaša, da vlada v njem med vsemi sorazmerno najlepše moralno življenje. Policaji so tam večinoma katoliški Irci, ki so po ogromni večini člani — — Marijinih kongregacij.

Na Holandskem je moderno mesto Venlo s 20.000 prebivalci. Sredi mesta, na najlepšem kraju, so postavili krasen kip presvetega Srca Jezusovega. Postavil pa ga je občinski odbor in pri odkritju in blagoslovitvi tega spomenika je bil navzoč mestni župan s celotnim občinskim odborom in je pred vso občino bral posvečenje občine presv. Srcu Jezusovemu.

Casopis SS. Eucharistia, februarska številka 1929, prinaša sledečo notico: Dnevnik Diario de la Marina je priobčil natančno poročilo o verskem življenju na univerzi v mestu Indiana v Severni Ameriki. Poročilo navaja, da pristopa izmed visokošolcev dnevno povprečno 1150 mož k sv. obhajilu. Pretečeno leto jih je dnevno prihajalo 1028. To so res katoliški možje! To je res katoliška inteligenca!

Kdaj bomo slovenski možje, kdaj bo slovenska možka inteligenca vsaj nekoliko dosegla to katoliško značajnost in življenje?!

Apostolstvo mož. Zadnja leta se je tudi po naši domovini začelo precej živahno gibanje za povzdigo verskega življenja med moštvom. Po župnijah so se začeli zbirati katoliški možje pod okriljem apostolstva mož. To pravzaprav ni nikaka organizacija, ampak le skupina mož, ki si nalože le eno pravilo: mesečno prejemanje svetega obhajila. Vsako prvo nedeljo v mesecu se zbera pred obhajilno mizo in skupno prejmejo najsvetejši zakrament. Po

nekod prihaja tako tudi v naši škofiji večina mož ali vsa velik del mesečno k skupnemu svetemu obhajilu.

Naša župnija pač ne sme biti v tem oziru zadnja!

S prvo nedeljo v marcu začnemo tudi v naši župniji z organiziranim skupnim prejemanjem svetega obhajila fantov in mož.

V soboto prej in v nedeljo zjutraj imajo pri vseh spovednicah prednost fantje in možje. Dokler je pri spovednici kak možki ne sme k spovedi nobena ženska. V nedeljo zjutraj dne 3. marca po prvi sv. maši pa prejmejo možje skupno sv. obhajilo.

Tako bo potem vsako prvo nedeljo v mesecu. V soboto pred prvo nedeljo v mesecu in vsako prvo nedeljo imajo pri vseh spovednicah prednost možki; dokler je kak možki pri spovednici, naj ne hodi k spovedi nobena ženska. In vsako prvo nedeljo v mesecu bo po prvi sv. maši skupno sv. obhajilo za možke.

Možje, pokažite svoje katoliško moštvo in pristopajte v velikem številu k skupnemu mesečnemu sv. obhajilu!

Kaj moraš vedeti?

O zakonskih zadržkih. Vsak nameravani zakon se mora po cerkveni in državni postavi oklicati, da se odkrijejo morebitni zadržki, ki bi ovirali ali preprečevali sklenitev zakona. Zakon je velikega pomena za vso človeško družbo, za cerkev in državo. Cerkev in država sta dolžni po svojih močeh zabranjevati sklepanje takih zakonskih zvez, ki bi — ako bi bile dovoljene — kvarno vplivale na vso družbo. V korist celotne družbe je začela cerkev prepovedovati sklepanje takih zakonov, kasneje se je tej pridružila še država in tako so nastali zakonski zadržki — cerkveni in državni.

Zakonski zadržki so take okolnosti, zaradi katerih se zakonska zveza ne sme skleniti, ali celo ne more skleniti.

Tiste okolnosti, radi katerih se zakonska zveza ne more skleniti, se imenujejo razdiralni zakonski zadržki; če se zakon kljub tem zadržkom brez potrebnega dovoljenja sklene, je tak zakon neveljaven.

Oni zadržki pa, ki sklepanje zakona le ovirajo, se pa imenujejo oviralni zadržki.

Razdiralni zadržki so:

Nezadostna starost. Mladeniči po cerkveni postavi ne morejo skleniti veljavnega zakona pred izpolnjenim 16. letom, dekleta pa pred izpolnjenim 14. letom. Po državnem zakonu postane pri nas državljani polnoletni z 21. letom. Če bi se hotel kdo poročiti pred polnoletnostjo, mora imeti za to dovoljenje očetovo; če pa je oče umrl, oziroma nezakonskim pa daje tako dovoljenje varih ali sodišče.

Nezmožnost za zakon vsled naravne pohabljenosti ali pomanjkljivosti.

Veljavna zakonska vez. Kdor je že veljavno poročen in ni umrl njegov zakonski drug, se ne more veljavno poročiti.

Razlika v veri, kadar je eden katolik, drugi pa nekrščen; tako ne more skleniti veljavnega zakona katolik z judom, turkom, paganom.

Višji redovi, to je subdijakonat, diakonat in prezbitrat, ki jih prejme duhovnik. Noben duhovnik torej ne more skleniti veljavnega zakona.

Redovne obljube, ki jih napravijo redovniki in redovnice po nekaterih redovih.

Sila in strah. Če bi bil kdo tako prisiljen stopiti v zakon, da se ni mogel ali mogla več braniti, bi bil tak zakon neveljaven.

Zločin. Če bi kdo v zakonu prelomil zakonsko zvestobo in bi si prešuštnika obljubila, da se poročita po smrti zakonskega druga, bi se kasneje, če bi zakonski drug res umrl, ne mogla poročiti. Ravnotako bi se ne mogla veljavno poročiti dva, ki sta umorila zakonskega druga zato, da bi se ga iznebila z namenom, da se potem poročita.

Sorodstvo. Zakona ne morejo veljavno skleniti med seboj sorodniki prvega, drugega in tretjega kolena. V sorodstvu prvega kolena so n. pr. bratje in sestre med seboj, po polu bratje in polu-sestre. V drugem kolenu so v sorodstvu n. pr. bratranci in sestrične, strici in nečakinje, tete in nečaki. V tretjem kolenu sorodstva so otroci bratrancev in sestričen, tet, stricev in nečakov med seboj.

Svaštvo. V svaštvo stopi mož z vsemi sorodniki žene in žena z vsemi sorodniki moža. Ta zadržek ovira sklepanje zakona do vstetega drugega kolena, to se pravi, da mož po smrti svoje žene ne more skleniti veljavnega zakona s sorodnicami svoje žene do drugega kolena, to je ne s sestrami in ne s sestričnimi žene; žena ne more skleniti po smrti svojega moža veljavnega zakona z bratom svojega moža in ne z njegovim bratrancem.

Duhovno sorodstvo. Krščenec in krstitelj ne bi mogla skleniti veljavnega zakona. Če bi v sili krstil kak mladenič deklico, bi se nemogel kasneje z isto veljavno poročiti.

Oviralni zadržki so sledeči:

Obljuba vednega devištva.

Različnost vere, če je eden katolik, drugi pa kristjan nekatolik. O tem zadnjem zadržku bomo govorili posebe, ko bomo obravnavali zadevo mešanih zakonov.

Oklici se vrše v ta namen, da bi se razkrili morebitni zakonski zadržki. Vsak vernik je pod grehom dolžan sporočiti župniku zadržek, ki mu je znan. Zgodilo se mi je, da sem klical ženina, ki je bil že poročen in je prišel iz tujine in si znal dobiti na zvit način samski in krstni list za poroko. Njegovi rojaki so vedeli, da je že oženjen in da je na oklicih za novo poroko, pa ni prišel tega nihče povedat. Ti vsi, ki niso sporočili zakonskega zadržka, so grešili!

Če obstoja kak zakonski zadržek, potem ne more priti do poroke, če se ne dobi spregled zadržka. Spregled zadržka, oziroma dovoljenje za poroko da pri nekaterih zakonskih zadržkih škof, pri drugih pa papež,

Za nekatere zakonske zadržke cerkvena oblast sploh ne da spregleda, za druge se pa dobi spregled, če obstoji zadosten vzrok, ki ga je treba v prošnji navesti.

Dobrodelni vestnik.

Občni zbor Vincencijeve družbe.

(Nadaljevanje.)

Voditelj poroča o organizaciji podpore beračem, o čemer se poroča na posebnem mestu.

Sestra prednica poda poročilo o delovanju zavoda: V šolskem letu 1927/28 je bilo vpisanih 16 otrok-gojenk, od teh so bile 3 plačujoče, 4 popolnoma brezplačno, ostale so le nekaj malega plačevale. Kmetijsko gospodinjška šola je imela v l. 1927./28. dva tečaja in sicer zimski tečaj od 15. okt. 1927. do 15. aprila 1928., ta je imel 18 gojenk; letni tečaj je trajal od 1. maja 1928 do 31. sept. 1928., v tem tečaju je bilo 8 gojenk. Sedaj je v gospodinjški šoli 25 gojenk. Otroški vrtec pa ima vpisanih 50 otrok. V letu 1928. se je popravilo gospodarsko poslopje, napravili so se svinjaki in živinski hlev za 5 goved, pralnica in nad to soba za služkinjo. Napravila se je tudi kanalizacija.

Po poročilu gospe tajnice Stane dr. Ambrožičeve o zadnjih dveh sejah predsedstva se je soglasno izvolilo sledeče predsedstvo: Predsednica gospa Ivana Logar; članice predsedstva gospe in gospodične: Ivana Andervald, Stana Ambrožič, Marija Grošelj, Marija Nadižar, Frančiška Pernič, Mimi Rooss, Slavka Šavnik, Ivana Šorli.

Kot preglednika računov in člana predsedstva se soglasno izvolila: g. M. Ogrizek, trgovec, in g. F. Korbar, profesor.

Kot stalna člana, določena po pravilih, sta kot vodja vsakokratni župnik v Kranju in njegov namestnik — sedaj g. kaplan Pavel Simončič.

Gospa predsednica Ivana Logar se zahvali za zaupanje in izvolitev ter zaključil občni zbor.

Organizacija preskrbe beračev. Pred nekaj meseci sem prišel po opravkih v ponedeljek v Kranj. Zada v Rožni ulici je ležal pijan berač, ves umazan in razcapan, a skoro popolnoma pijan. Ko me je zagledal, je komaj imel v pijanosti še toliko moči, da je pomolil klobuk za milodar. — Taki prizori so sramotni za naš narod, pa tudi za naše mesto. — Posebno ob ponedeljkih je cela zbirka raznih beračev v Kranju, izmed teh so nekateri pravi nasilneži, toda od tega, kar dobe, mnogi večinoma — zapijejo! Tako dobrodelnost takim ljudem le škoduje. Vprašanje, kako te zlorabe preprečiti, je odbor Vincencijeve družbe pretresal na svoji seji in o tem se je govorilo tudi na občnem zboru in se je sklenilo, da zadevo Vincencijeva družba vzame v svoje roke in jo tako organizira: Vincencijeva družba založi posebne znamke po 50 par in 1 D n. Te znamke se bodo prodajale v trgovini J. Kušlan, pri gospej predsednici Ivani Logar, v trgovini I. delavskega konsumnega društva v Savskem predmestju in pri voditelju družbe v župni pisarni. Vsi župljani naj si kupijo teh znamk in dele beračem le te znamke Vincencijeve družbe. S temi znamkami si berač ne bo mogel kupiti opojnih pijač. S temi znamkami bo dobil vsak berač v prodajalni I. delavskega konsumnega društva živil ali pa obleke. Poslovodja te prodajalne bo potem dal vse te znamke, za katere so berači kupili živila ali obleke predsednici Vincencijeve družbe, ki mu bo potem skupni znesek plačala v gotovini. Tako berači ne bodo mogli več pijančevati z milodari.

Ta akcija bi se začela s 1. marcem letos.

Vsi farani naj bi podpirali Vincencijevo družbo v tem delu, da se prepriči zloraba milodarov v greh v pijančevanje.

Kot trgovino, kjer bodo berači mogli kupovati živila, smo določili prodajalno I. delavskega konsumnega društva. To pa radi tega, ker drugi trgovci nimajo radi s tem neprijetnim poslom opravka. Če bi pa tudi kak drug trgovec bil pripravljen prodajati živila beračem proti znamkam, naj se pa oglasi, da ga označimo v listu in da bodo vedeli farani in pa tudi berači, kje se živila dobe za znamke.

Če nas bo vsa javnost podpirala v tem delu, se bo gotovo posrečilo preprečiti zlorabo milodarov in zato apeliramo na vso javnost, da podpira v tem delu Vincencijevo družbo.

Dodatek: Za prodajo živil pri tej akciji se je naknadno priglasila tudi trgovina I. Colnar na glavnem trgu in tudi tu dobe reveži proti znamkam živila.

Vincencijeva družba je v hudem mrazu razdelila 1300 Din revnim družinam za kurivo, poleg tega je pa še 4 družinam oskrbela živil in obleke. Zadnje tedne se je pobirala po župniji članarina in pa prostovoljni pripevki za Vincencijevo družbo. Dosedaj se je nabralo 2981.50 Din. Vsem udom in dobrotnikom iskrena hvala!

Duh. svetnik Fran Pokorn.

Iz cerkvene zgodovine Kranja.

(Nadaljevanje.)

4. Blago in dragocenosti, kar je pokojni župnik Matija Operta v svojem življenju pri zdravi pameti, dobro premišljeno prostovoljno, nenaprošen, neprigovorjen in neprisiljen, marveč po svoji lastni od Boga navdani volji pred svojo smrtjo napominani župni cerkvi sv. Kancijana volil, ustanovil, dal in določil ter pred pobožnimi in verodostojnimi osebami cerkvenemu ključarju imenovane župne cerkve izročil, ostane nedotaknjeno, nerazdrto in neraztreseno skupaj.

5. Sodni svet in občina ni glede župnikove zapuščine, kar jo je v župnišču in na pristavi, vložila nobenega izpodbijanja, pogodbe ali ovržbe in zato ne bo nobenega truda, pa tudi nobene škode, ako se iz imenovane zapuščine v župnišču ali na pristavi poplačajo posli, duhovniki in drugi denarni izdatki.

6. Sploh pa naj se v nenavzočnosti škofa v Ljubljani kot župnika kranjskega mesta vpostavi spoštovanja vreden, sposoben, družaben vikar ali oskrbnik, ki naj bo duhovnik. In ako bi ta katerikrat in kakoršenkoli način bil mestu na znotraj ali zunaj, duhovnikom, vikarjem, kaplanom, pomočnikom (Pfarrgezellen), zorničarjem, šolnikom, podučiteljem, cerkvenikom ali ključarjem proti stari običajem nasproten, delal zmedarije in novotarije, naj odneha od tega, ali pa naj odstopi. Mesto njega naj se nastavi spretnejši, spoštovan duhovnik, mestu družabnejši vikarij ali oskrbnik, ki bodi duhovnik. —

7. Te točke naj vsi in vsak, tudi drugi po stari lepi navadi, kakor zgoraj označeno, cenjeni in častljivi gospodje in odposlanci namesto in v imenu škofa v Ljubljani in vseh njegovih naslednikov, po najboljši meri in pravi poti, priliki in obliki, kakor najbolje znajo in so po najkrepkejši moči pripomoči dolžni, neprisiljeno, odkritosrčno brez prevare, pošteno in z jasnim, živahnim srcem, kakor so zagotovili in obljubili držati, v dobri nadi tudi drže zvesto in brez obotavljanja. —

8. Ko se je vse to izvršilo, se dvigne sodni svet in občina, se podajo pred cerkvena vrata ter po svojih oskrbnikih naprej podajo cerkvene ključe v roke škofovim odposlanim prokuratorjem Andreju in Avguštinu, kakor omenjeno zgoraj, ki primejo cerkvena vrata, jih odpro ter s tem sprejmo župno cerkev z vsemi pravicami in pripadki, izvzemši cerkvene dragocenosti, kakor zgoraj omenjeno, v svojo last in oskrb. Nato se podajo v presbiterij (kor), kjer se jim izroče kelihi, mašna obleka, misali, konvice ali vrčki imenovane cerkve. Tudi se je pokazal njegov stol v koru, kot znak popolne župnikove oblasti, kamor se je prokurator usedel, in se mu izročil. Nato se je slovesno zapela hvalnica: „Te Deum“, zvonovi so pritrkovali, vse je bilo veselo kakor na svatbi. Naposled gredo v župnišče, vtaknejo ključ v prednja vrata pri vhodu, jih odpro, nobeden ni oporekal in v imenu božjem vstopijo častno, pošteno in sprejmo v posest dejansko s popolno oblastjo in pravico in se z vsemi običajnimi slovesnostmi vpeljejo in vmeste. Izroči se jim tudi vsa zapuščina pokojnega župnika Operte, kar se nahaja v župnišču ali na pristavi. In o vsem tem je o pravem času in v postavni obliki napravil zapisnik (instrument) duhovnik tržaške škofije in cesarski notar Frančišek Thryler iz Drage v odprti Kamawnovi hiši v Kranju. Priče te vpeljave, izročitve, vzprejetve, izjeme in vsega, kar se je pri tem obravnavalo, so bili: Erazem Steyer, župnik tržaški, doktor cerkvenega prava, Fabian, župnik v Cerkljah, Gregor Pfeilschmidt iz Ljubljane, cesarski očitni notar, Jeronim Achaz Christan iz Kranja, Hanns Krafft iz Gornjegagrada, vsi duhovniki, žlahtni in pošteni Volbenk Nerer, sluga pri blagorodnem gosp. Ivanu pl. Auersperg, deželnem glavarju na Kranjskem, Jošt Gwiner, bivajoč v Ljubljani, Ivan (Hanns) Khisl, cesarski lovec na Kranjskem, vsi za to pismo posebej naprošeni svedoki. —

K temu pismu je tudi mestni občinski svet dodal kot svojo prilogo posebej z vsebino, ki je že zgoraj v točki 6. zapopadena. —

Tako je toraj škof Krištof Rauber postal gospodar kranjske župnije. Duhovnik, ki je odslej izvrševal dušno pastirstvo v Kranju v imenu škofovem, se ni imenoval več župnik ali „pleban“, marveč vikar. In to razmerje je trajalo nad 120 let, preden je bil vikar zopet naslovljen z imenom župnik. —

Ker pa je bila tudi šmartinska župnija pri Kranju že z ustanovitvijo ljubljanske škofije z dne 6. decembra 1461. in s papeževo potrditvijo z dne 6. septembra 1462* vtelesjena škofovi mizi, je imela tudi ona od tedaj le vikarje mesto plemobanov ali župnikov, ki so bili večkrat eni in isti, kakor v Kranju, ker pravi župnik je bil le škof, ki je dajal svoje župnije v najem ali v oskrbnništvo za 3 leta v to spo-

sobnim spoznanim duhovnikom, ki so škofu plačevali vsa-koletno namiznino ali najemnino, kakor še dandanes.

(Dalje prihodajlj.)

Oznanila za marc župnije Kranj.

1. Prvi petek v mesecu: ob 6. sv. maša z blagoslovom. Zvečer ob 6. križev pot.

3. III. postna nedelja, služba božja po navadi, popoldne ob 2. postni govor, pete litanije presv. Srca Jezusovega. Prva nedelja v mesecu, po prvi sv. maši je skupno sv. obhajilo za fante in može. Pri vseh spovednicah imajo v soboto in nedeljo prednost moški, dokler je kak moški pri spovednici, se ženske ne spovedujejo. Po litanijah je shod za žensko Marijino družbo v rožnivenški cerkvi; v župni pa molitvena ura za dekleta, moli se 20. ura.

10. IV. nedelja v postu, služba božja po navadi, popoldne ob 2. postni govor, na to v Ljudskem domu shod za dekliško Marijino družbo, v župni cerkvi pa ura molitve za žene, moli se 14. ura.

16. Tridnevica na čast sv. Jožefu, se vrši 16., 17. in 18.; 16. in 18. zvečer litanije sv. Jožefa, 17. popoldne ob 2.

17. V. nedelja v postu, po litanijah je v rožnivenški cerkvi shod za III. red, v župni cerkvi ura molitve za moške, moli se 12. nra.

19. Sv. Jožef, zapovedan praznik, ob 6. sv. maša z blagoslovom, ob 10. sv. maša na Hujah z darovanjem za cerkev. Popoldne ob 2. v župni cerkvi litanije sv. Jožefa in ob 4. pete litanije Matere Božje na Hujah in darovanje za cerkev.

22. Žalostna Mati Božja, pred 6. mašo skupno sv. obhajilo za žensko Marijino družbo.

24. Cvetna nedelja, ob 10. blagoslov oljk, na to sv. maša in med mašo se bere trpljenje našega Gospoda Jezusa Kristusa. Po 6. sv. maši je skupno sv. obhajilo za dekliško Marijino družbo. Popoldne ob 2. postna pridiga in litanije, po litanijah je molitvena ura za dekleta, moli se 2. ura.

25. Marijino Oznanenje — nezapovedan praznik, služba božja po navadi.

Veliki teden: V sredo, četrtek in petek popoldne ob 4. pete jutranjice. V četrtek ob 6. zjutraj sv. obhajilo, ob 9. slovesna sv. maša, med to je zadnje sv. obhajilo. Veliki petek se prične sv. opravilo ob 8. Zvečer ob 7. zadnja postna pridiga, na to se pojejo na koru žalostinke, po petju se moli pri božjem grobu rožni venec in litanije presv. Srca Jezusovega. V soboto zjutraj ob 7. blagoslov ognja in krstne vode, na to sv. mašni obred. Blagoslovljeni ogenj raznesejo po hišah cerkveniki. Popoldan ob 3. blagoslov velikonočnih jedil v rožnivenški cerkvi, ob 3.30 v Čirčicah, ob 4. na Hujah, ob 4.30 na Rupih, ob 5. zopet v rožnivenški cerkvi v Kranju. Ob 6. zvečer so slovesne jutranjice in na to obred vstajenja in velikonočna procesija, po procesiji zahvalna pesem in blagoslov za Najsvetejšim. V četrtek in petek bo župna cerkev odprta do 9. zvečer, v soboto zjutraj se bo sv. Rešnje Telo izpostavilo ob 5. zj.

V četrtek, petek in soboto je molitvena ura ob 3. popoldne in sicer v četrtek za dekliško Marijino družbo, v petek za III. red, v soboto za žensko Marijino družbo. Za šolsko mladino bo skupna molitev sv. Rešnjega Telesa pri božjem grobu v petek ob 1. za dečke, v soboto ob 1. za deklice. Vabimo vse vernike, da prihajate molit te dni sv. Rešnje Telo, da bo v cerkvi vedno dosti častilcev Najsvetejšega zakramenta.

31. Velika noč, praznik vstajenja Gospodovega, ob 6. in 8. sv. maša brez pridige, ob 10. pridiga in na to slovesna peta sv. maša z leviti in dvema blagoslovoma. Popoldan ob 2.30 slovesne pete litanije in po litanijah vesoljna odveza za III. red.

Mrliška kronika.

25. **Bogdana Tomc**, nezakonska hči, Kranj, Savsko predmestje št. 30, rojena 18. februarja, umrla 21. junija.
26. **Marijana Kné**, kuharica, Kranj-mesto št. 191, rojena 1856, umrla 21. junija.
27. **Neža Uranič**, kuharica, Kranj, Kokriško predm. rojena 17. januarja 1876, umrla 28. junija.
28. **Leopold Luznar**, tovarniški uslužbenec, Javornik, Koroška Bela, rojen 12. septembra 1902, umrl 20. julija.
29. **Franc Slabe**, krojaški mojster, Kranj-mesto št. 108, rojen 28. oktobra 1876, umrl 26. julija.
30. **Jerica Štirn**, gospodinja, Kranj-mesto št. 67, rojena 1865, umrla 2. avgusta.
31. **Pepa Pokorn**, hči posestnika, Primskovo št. 32, rojena 27. aprila 1928, umrla 6. avgusta.
32. **Anton Koblar**, župnik in dekan, Kranj št. 17, rojen 12. junija 1854, umrl 9. avgusta.
33. **Stanislava Viharnik**, kajzarja hči, Premskovo št. 21, rojena 13. novembra 1927, umrla 17. avgusta.
34. **Zupanc Ana**, hči posestnika, Kranj, Savsko predmestje št. 28, rojena 3. junija 1908, umrla 25. avgusta.
35. **Žebre Franc**, sin posestnika, Huje št. 10, rojen 1. marca 1928, umrl 27. avgusta.
36. **Jakopič Blaž**, sin posestnika, Čirčiče št. 7, rojen 3. februarja 1909, umrl 29. avgusta.
37. **Ahec Vekoslav**, zidar, Kranj, rojen 25. aprila 1901, umrl 31. avgusta.
38. **Vrhunc Anton**, tesar, Primskovo št. 76, rojen 31. decembra 1834, umrl 31. avgusta.
39. **Šlamberger Anton**, notar, Kranj št. 182, rojen 30. junija 1849, umrl 1. septembra.
40. **Verbič Franc**, uradni sluga v pok., Kranj št. 94, rojen 8. decembra 1846, umrl 5. septembra.
41. **Mušič Anton**, sin mesarja, Kranj št. 148, rojen 26. avgusta 1928, umrl 10. septembra.
42. **Lokar Ivana**, hči posestnika, Rupa št. 14, rojena 8. marca 1928, umrla 10. septembra.
43. **Kordeš Alojzij**, sin delavca, Rupa št. 2, rojen 18. avgusta 1928, umrl 13. septembra.
44. **Krč Minka**, posestnikova hči, Klanec št. 2, rojena 28. junija 1928, umrla 19. septembra.
45. **Polak Ferdinand**, trgovec, Kranj št. 2, rojen 21. aprila 1859, umrl 10. oktobra.
46. **Grašič Jurij**, delavec, Trstenik, rojen 7. aprila 1871, umrl 12. oktobra.
47. **Urbanček Marija**, služkinja, Klanec, rojena 1. oktobra 1887, umrla 24. oktobra.
48. **Nabernik Stanko**, sin delavca, Primskovo, rojen 19. avgusta 1928, umrl 25. oktobra.

Poročeni pari v I. 1928.

12. **Palouc Stanislav**, lesni trgovec, Šmartin ob Paki in **Agneza Pišek**, poslovodkinja, Kranj-mesto št. 173, poročena 9. aprila.
13. **Presek Ivan**, žandarm. podnarednik, Voklo in **Justina Kump**, zasebnica, Kranj-mesto št. 59., poročena 15. aprila.
14. **Jurček Janez**, mesar, Borovnica št. 117. in **Marija Pokorn**, hči posestnika, Primskovo št. 32., poročena 22. aprila.
15. **Rozman Janez**, delavec, Kranj-mesto št. 25. in **Marija Dolžan**, hči mlinarja, Kokrica št. 46., poročena 29. aprila.
16. **Ulm Franc**, sin graščaka, Klevevž pri Šmarjeti in **Edita Kleinoscheg**, zasebnica, grad Prevola-Kranj, poročena 19. maja.
17. **Bregant Ivan**, poštni upravnik, Bled in **Mihaela Killer**, poštna uradnica Kranj-mesto št. 143., poročena 19. maja.

18. **Godnjov Josip**, mesar, Tržič in **Jeršin Frančiška**, posestnika hči, Primskovo, poročena 13. maja.

19. **Šumi Martin**, usnjarski pomočnik, Kranj-mesto št. 103. in **Marija Žan**, posestnika hči, Struževo, poročena 14. maja.

20. **Pelko Franc**, čevljar, Gorenje in **Perčič Marija**, kontoristinja, Kranj, Kokriško predmestje št. 59., poročena 20. maja.

21. **Uranič Ivan**, uradnik, Kranj, Kokriško predm. št. 30. in **Božidara Križnar**, nadučitelja hči, Kranj, Kokriško predmestje št. 52., poročena 2. junija.

22. **Fištar Vincenc**, čevljarski pomočnik, Šmartno pri Litiji in **Justina Lajovic**, služkinja, Kranj, Kokriško predmestje št. 23., poročena 27. maja.

23. **Fajfar Ivan**, delavec, Čirčiče in **Mihelčič Cecilija**, pletiljka, Kranj mesto št. 29., poročena 3. junija.

24. **Josip Lončarič**, sin industrijalca, Skrad in **Lea Majdič**, hči industrijalca, Kranj, Savsko predmestje št. 3., poročena 16. junija.

25. **Blažič Maksimiljan**, monter, Kranj, Kokriško predmestje in **Ana Gabrič**, delavka, Kranj, Savsko predm. št. 13., poročena 28. junija.

26. **Stare Jožef**, delavec, Primskovo in **Angela Mezek**, delavka, Primskovo, poročena 1. julija.

27. **Sajovic Josip**, kovač, Rupa in **Frančiška Mokorel**, služkinja, Gorenje, poročena 1. julija.

28. **Nadižar Anton**, delavec, Čirčiče in **Marija Nadižar**, šivilja, Čirčiče, poročena 5. avgusta.

29. **Kemperle Ciril**, orožnik, Kranjska gora in **Angela Šenk**, šivilja, Kranj, poročena 13. oktobra.

30. **Maček Andrej**, delavec, Primskovo in **Marija Plessnegger**, služkinja, Klanec, poročena 23. septembra.

31. **Sitar Jožef**, čevljarski pomočnik, Rupa in **Katarina Pelko**, šteparica, Gorenje, poročena 30. septembra.

32. **Košnik Mihael**, posestnika sin, Olševik in **Marijana Fende**, posestnika hči, Primskovo, poroč. 7. oktobra.

33. **Jeršin Anton**, posestnik in mesar, Primskovo in **Uršula Keše**, kuharica, Kranj, poročena 14. oktobra.

34. **Krč Janez**, posestnika sin, Primskovo in **Marija Ropotar**, posestnika hči, Primskovo, poročena 21. oktobra.

35. **Prusnik Jožef**, mehanik, Šutna-Kamnik in **Zofija Kožuh**, natararica, Kranj, Kokriško predmestje št. 2., poročena 28. oktobra.

36. **Naglič Anton**, čevljar, Primskovo in **Julka Koder**, delavka, Primskovo, poročena 4. novembra.

37. **Počivavšek Anton**, žandarm. kaplar, Kranj-Kokriško predmestje in **Josipina Podbrščik**, trgovska sotrudnica, Kranj-mesto št. 118., poročena 10. novembra,

38. **Kenk Franc**, trgoaski sotrudnik, Kranj-mesto št. 192. in **Terezija Plavc**, kontoristinja, Kranj-mesto št. 192., poročena 8. novembra.

39. **Šmajd Albin**, diplom. pravnik, Kranj, Kokriško predmestje št. 29. in **Marija Hafner**, posestnica, Kranj, Savsko predmestje št. 29., poročena 18. novembra.

40. **Kureš Stefan**, železn. poduradnik, Ljubljana in **Frančiška Mrak**, posestnika hči, Čirčiče, por. 25. novembra.

41. **Gros Ožbalt**, inženier, Klanec in **Rozalija Drukar**, priv. uradnica, Kranj-mesto št. 48., poročena 25. nov.

42. **Dolžan Janez**, mlinarja sin, Kokrica in **Frančiška Brešar**, posestnika hči, Predoslje, poročena 4. junija.

Župnija Šmartno.**Kronika****Poročeni v letošnjem predpustu:**

1. 19. januarja: **Derča Ivan**, tkalski mojster iz Gomilskega pri Celju z **Marijano Kristan**, rojena iz Vatur-a kneževina Lihtenstein.

2. 27. januarja: **Jeretič Hafner Franc**, knjigoveški mojster iz Kranja s **Slavico Česen** iz Strazišča.

3. 3. februarja: **Lužan Janez**, tovarniški delavec iz Strazišča z **Kristino Puštar** iz Čepulj, župnija Bokovšiča.

4. 3. februarja: **Porenta Josip**, železniški uradnik iz Sred. Bitnja z **Marijo Kert**, iz Gorenje Save.

5. 3. februarja: **Matevž Gros**, tovarniški delavec iz Strazišča z **Marijano Beršič**.

6. 3. februarja: **Juvan Janez**, posestnik iz Brega z **Marijo Drakslar** iz Drulovke.

Poročen 3. februarja v Ljubljani: **Ivan Pečenko**, posestnik iz Kranja z **Avrelijo Indihar** iz Rakovce pod sv. Joštom.

Poročen 3. februarja v Bukovšici: **Franc Rakovec**, čevljar iz Javornika s **Franciško Benedik** iz Čepulj.

Poročen 3. februarja v Mavčičah: **Franc Porenta**, posestnik iz Brega z **Franciško Zlate** iz Praš.

Umrli:

27. januarja: **Peter Križnar**, sin Toneta Križnar, posestnika v Strazišču, rojen 25. januarja 1929.

3. februarja: **Katarina Rajgelj**, rojena **Žan**, užitkarica v Orehku št. 6, rojena 23. novembra 1860 v Strazišču.

12. februarja: **Janez Rajgelj**, mož prejšnje, zemljak-užitkar, v Orehku št. 6, rojen 5. oktobra 1854.

9. februarja: **Franca Berčič**, rojena **Ambrož**, v Strazišču št. 80, rojena 3. marca 1856.

11. februarja: **Valentina Škofic**, hči Jožefa Škofic iz Gorenje Save, rojena 8. februarja 1929.

18. februarja: **Franc Šilar**, žimoprojec, oženjen, rojen v Zgor. Bitnju dne 4. decembra 1900. — Zjutraj je šel zdrav na delo v tovarno Pollakovo v Kranj, kjer ga je zadel med delom mitrovod. Umirajočega so pripeljali na dom mladi ženi, s katero se je pred 8. meseci poročil. Na cesti — pred župno cerkvijo — je prejel zakrament sv. poslednjega olja.

Oznaznila

1. marca: **Prvi petek** v mesecu, sv. maša ob 6, z blagoslovom pri altarju Srca Jezusovega, po sv. maši križev pot.

3. marca: **Tretja postna nedelja**. Služba Božja ob 6. in 9. po navadi, popoldan ob 2. uri molitve in litanije presv. Srca Jezusovega.

10. marca: **Četrta nedelja v postu** in 17. marca tiha nedelja, obakrat Božja služba po navadi.

19. marca: **Sv. Jožef**. Zjutraj ob 6. in 9. duhovno opravilo z blagoslovom, popoldan ob 2. litanije sv. Jožefa, po litanijah shod III. reda.

22. marca: **Spomin 7. žalosti Matere Božje**. Ob pol 8. sv. maša v kapelici žalostne Matere Božje v Srednjem Bitnju.

24. marca: **Cvetna nedelja**. Zjutraj in ob 6. sv. maša po navadi. Pred drugim opravilom ob 9. blagoslov oljk in lesa, — procesija okrog cerkve. Med jutranjo mašo, ob 9. in popoldan ob 2. branje pasijona. Vsak petek po maši križev pot.

25. marca: **Oznanenje Matere Božje**. Ob 6. in 9. Božja služba po navadi, popoldan ob 2. litanije Matere Božje. — Ta dan glavni praznik Marijine dekliške družbe; zato zjutraj po sv. maši skupno sv. obhajilo, popoldan po litanijah shod.

Na cvetno nedeljo se pobira po vaseh za razsvetljava in olepšavo Božjega groba.

Obredi velikega tedna. V sredo, četrtek in petek ob 4. uri popoldne cerkvene molitve.

Veliki četrtek, spomin zadnje večerje, — ob 9. peta sv. maša, med sv. mašo skupno sv. obhajilo, po sv. maši se v procesiji prenese sv. Rešnje Telo na altar Matere Božje.

Veliki petek ob 8. pasijon, odnešenje in počaščenje sv. križa, maša z predpošvečeno sv. hostijo in prenešenje sv. Rešnjega Telesa v Božji grob.

Veliki petek od 8.—4. je molitvena ura za dekleta, od 2.—3. za šolsko mladino, od 7.—8. za može in fante.

Veliko soboto ob 7. blagoslov ognja, velikonočne sveče, krsne vode in peta sv. maša, popoldan ob 5. cerkvene molitve in procesija vstajenja po navadnem redu. — Naprej šolska mladina z zastavo, potem posamezne soseske za svojim bandedrom, društva in Marijina družba. — Občinski odborniki so vabljeno, da, kakor vsako leto, spremljajo sv. Rešnje Telo z gorečimi svečami. Blagoslovitev velikonočnega jagnjeta: V soboto ob 1. uri na Bregu, ob pol 2. v Drulovki, ob pol 2. v Št. Petruski kapelici, ob 2. v Sred. Bitnju, potem v Zgornjem Bitnju v Strazišču. V soboto po procesiji in v nedeljo po prvi sv. maši v farni cerkvi. — Če Gorenjesavci določijo kak prostor, pridemo blagosloviti tudi na Gorenjo Savo ob 2. uri popoldan v soboto.

31. marca: **Velikonočna nedelja** praznik vstajenja Gospodovega. Zjutraj ob 6. Božja služba z blagoslovom, ob 9. peta slovesna sv. maša z blagoslovom, popoldan ob pol 3. pete litanije Matere Božje z blagoslovom.

Na sv. Joštu: 1. marca: prvi petek v mesecu — sv. maša z blagoslovom. Vsako nedeljo Božja služba zjutraj ob 6., popoldan ob 2. Tretjo nedeljo to je 17. marca popoldne po litanijah shod bratovščine žalostne Matere Božje in pobožnost na sv. stopnicah.

22. marca **spomin 7 žalosti Matere Božje**, nato pa ob 7. sv. maša pri altarju žalostne Matere Božje nad sv. stopnicami.

Veliki četrtek ob 8. uri sv. maša, po sv. maši se prenese sv. Rešnje Telo na altar na sv. stopnicah. — Stara navada je, da prihajajo verniki iz domače soseske in tudi iz okolice v noči med velikim četrtkom in velikim petkom molit k sv. Joštu na sv. stopnice, kjer je shranjeno sveto Rešnje Telo. — Spominjajo se tako najlepše trpljenja našega Zveličarja v noči pred smrtjo, ko so ga vjeli na Olski gori, peljali pred Ano in Kajfa, in imeli zaprtega v ječi do jutra velikega petka. — Ob mesečnih, svetlih nočeh se celo noč sliši molitev na sv. stopnicah. — Naj bi se ta lepa navada ohranila!

31. marca **na velikonočno nedeljo** je zjutraj ob pol 6. procesija vstajenja Gospodovega, potem darovanje za cerkev in sv. maša.

Pri sv. Joštu je spovedovanje ob sobotah zvečer in nedeljah zjutraj od 5—6 ure, in po končani službi Božji — pa tudi sicer, kadar pride kaj romarjev.

Blagoslovitev velikonočnega jagnjeta veliko soboto: Ob pol 2. v Javorniku pri Končevu, ob 2. na Pševem pri Petrovcu, ob pol 3. v Zg. Zabukovju pri Erženu-Jurjevcu, ob 3. v Spodnjem Zabukovju pri Cesarju.

Na Bregu: Vsako nedeljo dopoldanska služba Božja ob 7. uri, popoldanska ob 2.

Razno.

Telefon je dobila župna pisarna v Kranju pod imenom „župni urad“ v Kranju in ima številko 63.

Birma bo letos v kranjski župniji v nedeljo 21. aprila, v Šmartnem 29. aprila. Navodila za birmo prinese prihodnja številka naše lista.

Za kaplana v Kranju je bil nastavljen č. g. **Jožef Košiček**, ki je nastopil službo s 15. februarjem, došel je iz Ljubljane, prej je kaplanoval na Jesenicah.

Iz katoliške cerkve je izstopil Vinko Sirc, bančni uradnik, rojen 1895 v Kranju.

Na Mohorjeve knjige za leto 1929. se morete še naročiti do 3. marca. Vsaka slovenska družina naj ima Mohorjeve knjige, kdor še ni naročen, naj to gotovo stori do 3. marca.